

Valvira

Lausunto

13.09.2019

V/27929/2019

Asia: VN/5035/2018

Lausuntopyyntö ylimpien laillisuusvalvojen tehtävien jakoa koskevasta työryhmän mietinnöstä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Oikeusministeriö on pyytänyt muun muassa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolta (jatkossa Valvira) lausuntoa ylimpien laillisuusvalvojen tehtävien jakoa koskevasta työryhmän mietinnöstä. Valvira lausuu asiasta seuraavaa:

Työryhmämuistiossa on hyvin tuotu esille eduskunnan oikeusasiamiehen ja valtioneuvoston oikeuskanslerin työnjakoon liittyviä haasteita. On tärkeää, että kummankin laillisuusvalvojan laaja ja yleinen oikeudellinen osaaminen on jatkossakin turvattu. Ehdotukset tehtävienjakolain muuttamisesta ovat kuitenkin kannatettavia, sillä on perusteltua saada lain tasolle oikeusasiamiehen ja oikeuskanslerin tehtävien jakoon liittyvät tosiasialliset olosuhteet. Tehtävienjaon selkeyttämisen myötä on myös mahdollista vapauttaa resursseja enemmän oma-aloitteiseen ja ennakoivaan valvontaan sekä yleisemmän tason ohjaukseen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon laillisuusvalvonta-asiat esitetään keskitettäväksi eduskunnan oikeusasiamiehen virastoon. Esitetty linjaus on perusteltu ottaen huomioon oikeusasiamiehelle asetetut muut erityiset perus- ja ihmisoikeusvalvontaan liittyvät tehtävät erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten osalta. Oikeusasiamiehen tarkastuskäynneillä on noussut esille epäkohtia, jotka on mahdollista ottaa huomioon myös viranomaisvalvonnan kehittämisessä sekä valvonnan painopisteiden arvioimisessa. Laillisuusvalvonnalla ja viranomaisvalvonnalla on myös osin päällekkäisiä tehtäviä, mutta valvonnan roolit ovat kuitenkin erilaiset ja siten ne täydentävät toisiaan.

Oikeuskanslerille kohdennettavat ympäristöön liittyvät laillisuusvalvonta- ja ohjaustehtävät liittyvät myös Valviran ympäristöterveydenhuollon ohjaus- ja valvontatehtäviin. Tehtävien kohdistaminen oikeuskanslerille ja niiden maininta laissa on kannatettavaa ottaen huomioon ympäristön muuttumisesta aiheutuvat haasteet sekä yksilölle että yhteiskunnalle.

Valviraan kohdistuvan laillisuusvalvonnan osalta ei esitetä keskeisiä muutoksia, vaikka toki esimerkiksi hallinnon automatisointiin liittyvä jako vaikuttaa myös Valviraan kohdistuvaan laillisuusvalvontaan. Laillisuusvalvonnalla on tärkeä rooli myös viranomaisen toiminnan kehittämisessä. Viranomaistoiminnassa havaitut puutteet paljastavat usein myös puutteita lainsäädännön tasolla. On toivottavaa, että jatkossakin tällaiset puutteet välitetään herkästi ministeriöille ja että yhteydenotot johtavat konkreettisiin toimenpiteisiin myös siellä lainsäädännön kehittämiseksi.

Henriksson Markus
Valvira

Lehtonen Niina
Valvira